

LIST DO REDAKCJI. STANKIEWICZ

W zakończeniu artykułu *Na tropach „błędnego rycerza”*, opublikowanego w KH 111, 2004, 3, s. 89–101, snując przypuszczenia co do dalszego losu pułkownika Marcina Stankiewicza, poszłam za tropem wskazującym na jego dalszą egzystencję wśród funkcjonariuszy i klientów „pani krakowskiej”, wdowy po jego chlebodawcy, hetmanie Janie Klemensie Branickim. Faktycznie, jakiś Stankiewicz był rachmistrzem dóbr podlaskich Izabeli z Poniatowskich Branickiej i w 1781 r. zbierał raporty o ilości przedziwa w Lipnikach¹. Jednak po ogłoszeniu artykułu, jak to się nieraz zdarza, znalazłam dwie nowe informacje o losach wysłannika do Porty. Pierwsza, dotycząca niewątpliwie jego, to jedna z konstytucji sejmu 1766 r., naznaczająca rekompensatę finansową dla Stankiewicza za koszty poniesione podczas poselstwa². Następną wiadomość nie jest już w tak oczywisty sposób związana z M. Stankiewiczem, ale z dużym prawdopodobieństwem wydaje się jego dotyczyć. To informacja z roku 1775, wydobyta ze spisu członków założonego przez Sułkowskich Klubu Szlacheckiego, powstałego w Warszawie w Pałacu Radziwiłłowskim³. Otóż wymieniony jest tam Stankiewicz, wprawdzie bez imienia, jednak z tytułem pułkownika (le colonel Stankiewicz). M. Stankiewicz złożył 20 listopada 1765 r. pułkownikostwo, ale w Rzeczypospolitej tytuły nosiło się zwyczajowo dożywotnio, więc można założyć, że członkiem działającego przy antrepryzie teatralnej Sułkowskich klubu, skupiającego głównie karciarzy-hazardzistów, był ekspułkownik M. Stankiewicz, który nie dorobił się wyższej godności i innego tytułu, wolał jednak zostać w stolicy, gdzie wykształconemu, znającemu języki byłemu dyplomacie łatwiej chyba było znaleźć zajęcie i dochód. Stąd obecnie bardziej prawdopodobne wydaje mi się przypuszczenie, że M. Stankiewicz to bywalec Klubu Szlacheckiego w 1775 r., a nie rachmistrz w dobrach Branickiej na Podlasiu.

Maria Czeppe
(Kraków)

¹ *Katalog Tek Glinki*, oprac. T. Zielińska, cz. 1: *katalog osobowy*, Warszawa 1969, t. 316, s. 3.

² VL 7, Petersburg 1860, s. 486 (215), *Bonifikacja i rekompensa dla Urodzonego Stankiewicza Pułkownika naszego*: „mając wzgląd sprawiedliwy na zasługi Urodzonego Stankiewicza — — naznaczamy mu w rekompensę i bonifikacją ze skarbów Koronnego i Litewskiego trzy tysięcy czerwonych złotych”.

³ M. Rulikowski, *Warszawski teatr Sułkowskich. Dokumenty z lat 1774-1785*, oprac. B. Król, Wrocław 1957, s. 313, 316.